

Az etnikai szigetek történelmi kialakulása Csehszlovákiában a következő: A cseh szigetek, melyeket mintegy két-három nemzedékkel előbb alakítottak ki, legnagyobb részét cseh munkások és alkalmazottak (különösen a cseh Érchegeység körüli barnaszén területen) 86.721 lelket számlálnak, míg a nagyobbára még középkori telepítések folytán létrejött német csoportok 56.813 lelket. Minthogy az utóbbiak jórészt mezőgazdálkodással foglalkozó falvakban élnek, ezért jóval nagyobb területet is foglalnak el.

Morva-Sziléziában még ennél is nagyobb az eltérés a cseh és német szigetek között. Az összefüggő német szigetekben csak 3 cseh többségű csoport él 764 lakossal; ezeknek a területeknek a lélekszáma 99.077. A tescheni lengyel vidéken egyébként 8 cseh többségű csoport található 20.208 lakossal.

Hasonló csoportosításban három ilyen etnikailag különböző vidéket (cseh, német és lengyel) különböztethetünk meg Csehszlovákiában. Ezeket azonban közigazgatásilag elválasztani lehetetlen úgy, hogy a közigazgatási határok megfeleljenek az etnikai határoknak is. S ha mindenképp végre akarnák hajtani ezt a földrajzilag keresztülvihetetlen tervet, a Csehszlovák Statisztikai Hivatal kimutatása szerint kívülmaradna

Csehországban és Morva-Sziléziában	408.883
Szlovenszón és Ruzsinszón	160.750
Összesen	569.633

német, vagyis a hatodrésze (17.62 százaléka) a csehszlovákiai német népességnek, nem is említve, hogy az így megalkotott német területen 393.720 cseh és 9.018 más nemzetiségű lakos is lenne. (A. B.)

A ROMÁN PETRÓLEUM ÉLETRAJZAHÓZ. A román petróleumforrások racionális kiaknázása a múlt század második felében kezdődik. Az első külföldi tőkével beinduló vállalat 1868-ban alakult: az angol érdekeltségű *Valachian Co. Ltd.* A német tőke 1903-ban vonul be a *Steaua Română*n keresztül, a háború után azonban összes pozíciót elveszíti. A Rockefeller-féle Standard Oil, a *Romano-Amerika*-ban a Deterding-féle Royal-Dutch Shell pedig az *Astra Româna* vállalataiban érdekelt. A külföldi tőkék részesedésének fejlődését a következő összeállítás illusztrálja:

	1914		1921		1930	
	Milliárd lei	%	Milliárd lei	%	Milliárd lei	%
Angol	63	16.15	377	16.85	2.653	20.62
Angol-holland	61	15.64	266	10.10	2.085	16.21
Francia	31	7.59	366	16.35	1.993	15.49
Amerikai	26	6.67	208	9.29	1.300	10.10
Román	18	4.62	800	35.75	3.373	26.22
Német	28	7.18	—	—	49	0.83

A román petróleumtermelés hamar kiheverte a háború okozta károkat és 1928 óta szinte megkétszereződött.

A termelés kb. 1935-ben érte el csúcspontját, viszont 1937-ben a túlzott kiaknázás következtében a buzai telepek kimerültek, Dâmbovița megyében pedig a termelés 27.2 százalékkal esett. Az 1937. évi össztermelés kb. 7.200.000 tonna az 1936-os év 8.704.000 tonnájával szemben. A termelés e visszaesése nagy riadalmat keltett s a különböző szaklapokban felmerült a román petróleum jövőjének kérdése. A vita főleg a petróleumforrások kimerülésének időpontja körül forog.

(C. Gălcănu, a petróleumvállalkozók egyletének elnöke szerint)

(Moniteur de Pétrole du Roumain, fbr. 15.) a termelés 1938-ban sem emelkedik. A kérdés alapvető elemzését G. Macovei tanár, a román geológiai intézet elnöke adta a bucaresti Politechnika évnyitóján tartott beszédében. Szerinte tudományos kutatások alapján megállapítható, hogy a romániai petróleumrétegek még kb. 180 millió tonna tartalékkal rendelkeznek, úgy hogy évi átlag 5 millió tonna termelést véve alapul, a készlet 15-20 éven belül merülne ki. Ezzel szemben J. Gigurtu a *Liber-tatea* hasábjain 7-8 évre becsüli a kimerülés határidejét.

Bárhogyan alakulnak a kilátások, a kérdés igen kényes. A román kvitelben a petróleum részesedése 1933-ban 55, 1936-ban azonban már 43.2 százalék. Viszont a petróleum termelés csökkenése nemcsak a külkereskedelmi méreleget fenyegeti, hanem érzékenyen érinti a költségvetés egyensúlyát is. Az 1933-34. költségvetési évben a petróleum termelésre kirótt illetékek és adók a költségvetési jövedelem 6.2 százalékát tették, míg 1936-ban, jólehet az illetékek jelentékenyen növekedtek, csak 6 százalék volt. Jelenleg a román konjunktúra kutató intézet megállapítása szerint a petróleum termelés csökkenésének következményei még nem észlelhetők az általános gazdasági helyzeten, ami két tényezőnek: a belső fogyasztás növekedésének és a magas árszintvonalaknak tudható be. A petróleumtársaságok 1936-ban még 304.717.000 lej nyereséget mutattak ki, ami 2.91 százalék profitrátát jelent. Ez azonban csak az uralkodott konjunktúra következménye.

A román petróleumtermelés válságának a belső nemzetgazdasági kihatáson kívül világpolitikai következményei is lehetnek. A világ nyersanyag forrásainak felosztásáért folyó harcot éppen azok az u. n. dinamikus államok kezdeményezték, melyek nélkülözik az ehhez a harchoz feltétlenül szükséges petróleumot. Ugy Olaszország, mint Japán nagyarányú petróleum bevitelre szorul, míg Németország petróleumtermelése a belső szükséglet csupán jelentéktelen hányadát fedezi. Németország 1934-ben 3 millió tonna olajat bevitelezett, aminek közel egyharmada romániai eredetű. Ugy a romániai petróleumkivitel csökkenése egyrészt zavarólag hat a német gazdasági tervekre, másrészt megerősíti a gazdaság kaukázusi petróleumvidék megszerzését célzó német irányzatot.

((Gál Ernő))

A MUNKA ÉS A LÉLEKTAN. Ahogy a természettudományok a jelenségek megfigyeléséről a kísérletezésre tértek át, úgy várható volt, hogy egy reálisan gondolkodó kor az ember és a környező világ kölcsönhatásainak számos lehetőségét rendszeresen megokolja. Ebben a vonatkozásban előbb pontos mérések útján — a pszichikus funkciókat mennyiségileg próbálták felfogni. Megcsinálták pl. az emlékezet lélektanát. Bizonyos mértékben ez lehetséges is volt, hisz az emberek azonos körülmények hatása alatt — bizonyos mértékig — eléggé egyformán reagálnak. Minél többet kísérleteztek azonban az emberrel, annál inkább kidomborodott a tudományos érdeklődés középpontjába került az egyéni különbsége.

A fiziológiai lélektan kimutatta a lelki funkciók mechanizmusát és számtalan eredményt dolgozott fel; viszont egyre világosabb lett, hogy az emberi magatartások okainak felfogásánál az összemélyiség a pszichofizikus alapelemek és a környezet számos — funkcionális — kölcsönhatásának termékeként veendő tekintetbe. Ám a tudomány és ipar egyre növekvő követelményei az egyénnel szemben, sürgősen követelték a pszichotechnikus kiválasztás megoldását, minek következtében a pszichotechnikusok hozzáfogtak az embert a mérték és a szám pontos megállapításával definiálni. Abból indultak ki, hogy a természettudomá-